

Wolność · Równość · Braterstwo · Sprawiedliwość społeczna

GŁOS POMORZA

Organ PPS na Pomorze północne, Warmię i Mazury

Rok 2

Grudniadz, sobota, dnia 19 stycznia 1946 r.

Nr. 16

W rocznicę oswobodzenia Warszawy

Uroczyste posiedzenie Warszawskiej Rady Narodowej

Warszawa, 17. 1. — W dniu dzisiejszym z okazji pierwszej rocznicy oswobodzenia Warszawy odbyło się uroczyste posiedzenie plenarne Rady Narodowej miasta stołecznego Warszawy. Na uroczystość przybył: Prez. K. R. N. ob. Bierut, wicepr. K. R. N. St. Szwalbe, Naczelny Dowódca Wojsk Polskich Marsz. Rola-Zymierski, członkowie Rządu z Wicepremierem Gomółką, Kompu Dypłomatyczny, akredytowany w Polsce z dziekanem W. Lebidiewem na czele, ambasadorem ZSRR, radni miejscy, przedstawiciele organizacji politycznych i społecznych, Związków Zawodowych, prasy krajowej i zagranicznej i inni.

Uroczystość rozpoczęto odegraniem hymnu państwowego, następnie na salę wkraczają poczty sztandarowe

pułków Wojska Polskiego, które brały udział w oswobodzeniu Warszawy.

Kpt. Gregorowicz składa meldunek Prezydentowi K. R. N., poczym Prezydent miasta stołecznego Warszawy Tołwiński w imieniu ldnosci Warszawy wyraża wdzięczność żołnierzom W. P., którzy bezpośrednio przyczynili się do oswobodzenia stolicy.

Zebrani zgłoszili delegacji wojska spontaniczną owację. Orkiestra odegrała „Warszawiankę”. Następnie przewodniczący uroczystego posiedzenia — ob. Wiktor Grodzicki wygłosił przemówienie, w którym podkreślił niezwykłą uroczystość dnia dzisiejszego.

Zmaltretowana, zniszczona przez barbarzyńcę bohaterska stolica przeszła 5 letniej koszmarnej niewoli odzyskała w tym dniu przed rokiem wolność.

Rezolucja

Ob. Grodzicki odczytał następnie rezolucję: „Miejska Rada Narodowa miasta stołecznego Warszawy na posiedzeniu plenarnym w pierwszą rocznicę wyzwolenia stolicy od hitlerowskiego jarzma, na wniosek Klubu Radnych P. P. R., P. P. S., S. D. i S. L. uchwała następującą rezolucję:

W historyczną rocznicę odzyskania wolności, lud Warszawy składa hołd bohaterom poległym w walkach o wolność kraju i uwolnienie stolicy. W walkach tych żołnierz polski walczył ramię w ramię z żołnierzem Armii Czerwonej, armii, której bohaterstwo jest przedmiotem czci na całym świecie, armii, która stała się wyzwolicielką ludów świata od ucisku i zbrodni faszystów.

To braterstwo broni Żołnierza Polskiego z Żołnierzem Radzieckim jest fundamentem, na którym zbudowana została twórcza przyjaźń i braterski sojusz naszych krajów i naszych narodów. Ta przyjaźń i ten sojusz są gwarancją współpracy w odbudowie i w dobrobycie obydwu krajów. Odbudowując naszą stolicę, wzrastała już niejednokrotnie z braterskiej pomocy Związku Radzieckiego. Demokracje zachodnie przysłały nam również z wydatną pomocą. W ciągu ubiegłego roku mieszkańcy Warszawy dali dowód, że niepokonana jest siła ducha ludu warszawskiego. Wróg zniszczył mury. Niezniszczalną okazała się miłość warszawiaków do swego miasta. Niezlomni w walce, niestrudzeni w odbudowie, synowie i córki Warszawy, zasłużyli sobie na miano bohaterów walki i pracy.

Walka z faszystami i hitlerystami, która stała się hasłem Polskiego Ko-

mitetu Wyzwolenia Narodowego, doprowadziła do wyzwolenia naszego kraju. Potwierdziło to słusność i mądrość polityki stronnictw, składających się na blok demokratyczny. Ta myśl polityczna stała się źródłem najcenniejszej rzeczy w odbudowie — zapału.

Ten zapał ogarnął nie tylko mieszkańców stolicy, lecz cały kraj nasz i dziś sami ze zdumieniem oglądamy się na żniwo, na plan dokonanej pracy. I wiemy, że żadna inna myśl polityczna, żadne inne hasła społeczne, nie potrafiłyby porwać do takiego wysiłku i dokonać takiego trudu.

W pierwszą rocznicę wyzwolenia ślubujemy Ci, ukończona nasza Stolica, że nie spoczniemy, aż znikną z Twych ulic zgliszczka i ruiny i strzelą w górę białe dymy nowej, radosnej Warszawy.

Składamy uroczyste przyrzeczenie Tobie Prezydencie Rzeczypospolitej Polskiej i Rządowi Jedności Narodowej, że nie ustaniemy w pracy, aby nowa Warszawa stała się godną stolicą nowej, demokratycznej Polski.

Na ręce Twoje, Marszałku, jako najwyższemu przedstawicielowi Wojska Polskiego, składamy przyrzeczenie, że wysiłek żołnierza, przypiętowany krwią ofiarną najlepszych synów Ojczyzny, potrafimy utrwalić w zrebach powszechnej pomysłowości narodowej.

Niech żyje bohaterski lud Warszawy! Niech żyje Wojsko Polskie! Niech żyje Warszawa! Niech żyje braterski sojusz narodów słowiańskich!

Rezolucja powyższa została przyjęta jednomyślnie przez wszystkich Radnych przy okrzykach na cześć Wojska Polskiego i Armii Czerwonej.

skiej — między placem Na Rozdrożu, a Zbawiciela — na „Aleję Wyzwolenia”.

Na obrady Warszawskiej Rady Narodowej przybyła delegacja ze Śląska Górnego, której przedstawiciel ob. Książek zameldował, iż straż pożarna Śląska podarowała Warszawie samochód.

Wszystkie oświadczenia Klubu Radnych zostały przyjęte przez zebranych oklaskami.

Depesza

do Generalissimusa Stalina

Radny ob. H. Ładosz zgłosił następujący projekt depeszy: „Generalissimus Józef Stalin, Moskwa. — W pierwszą rocznicę wyzwolenia stolicy Polski, lud Warszawy śle Wam, Generalissimie, jako Naczelnemu Wodzowi bohaterskiej Armii Czerwonej, wyrazy wdzięczności za trudy i ofiary bojowników Związku Radzieckiego, którzy wywalczyli wraz z Wojskiem Polskim wolność naszej Ojczyźnie i uwolnili Warszawę. Przelana wspólnie na polach bitew krew żołnierzy radzieckich i polskich połączyła nasze narody wieczystą przyjaźnią. Życzliwość Związku Radzieckiego jest tej przyjaźni dowodem. Chwała poległym! Cześć bohaterom! Niech żyje braterstwo słowiańskie w walce i pracy!”

Na zakończenie Prezydent K. R. N. wygłosił przemówienie, które podamy osobno.

Uroczyste posiedzenie zakończyło się odegraniem hymnu narodowego.

Pomnik Kościuszki na Wawelu będzie odtworzony

Kraków, 18. 1. W Muzeum Narodowym w Krakowie znajduje się gipsowa kopia pomnika Tadeusza Kościuszki, zniszczonego przez Niemców podczas okupacji.

Komitet Kościuszkowski wykorzysta kopię do odtworzenia pomnika na dawnym miejscu, a wejścia na Wawel. (PAP)

Delegacja Polonii Francuskiej przybyła do Warszawy

Warszawa, 18. 1. W dniu 15 bm. w godzinach po południowych przybyli do Warszawy ob. ob. Stanisław Kerta, Prezes Związku Osadników i Robotników Rolnych we Francji, wiceprezes ob. Władysław Królkowski, oraz redaktor pisma rolniczego Antoni Pasko.

Reprezentują oni Związek zrzeszający 100 tysięcy Polaków we Francji. Delegaci przybyli do Polski celem nawiązania kontaktu z władzami państwowymi i omówienia możliwości osadniczych dla Polaków przebywających we Francji, którzy pragną jak najprędzej powrócić do Ojczyzny.

Wojsko Polskie wita z radością unarodowienie przemysłu

Kraków, 18. 1. W Domu Żołnierza w Krakowie odbyło się zebranie, zwołane przez wojskową jednostkę lotniczą pułk Hlusowicza, na temat wyniku prac ostatniej sesji KRN. W zebraniu wzięli udział również przedstawiciele partii politycznych, Związków Zawodowych oraz organizacji młodzieżowych. Po omówieniu dekretu o upaństwowieniu przemysłu, zebrani postanowili wysłać na ręce Prezydenta KRN, ob. Bolesława Bieruta, rezolucję, witającą z radością historyczną uchwałę KRN.

Na zakończenie wybrano z pośród żołnierzy Jednostki Lotniczej, delegację, która ma się spotkać z robotnikami fabryk krakowskich, celem nawiązania z nimi bliższego kontaktu.

Robotnik kierownikiem techn. i członkiem zarz. wiel. fabryki

Kraków, 16. 1. W największej fabryce cukierków w Polsce „Suchard” w Krakowie, liczącej ponad 320 robotników, kierownikiem technicznym i członkiem zarządu fabryki mianowany został jeden z najbardziej zasłużonych robotników tej fabryki ob. Dobrowolski.

Odezwa

Komisji Centralnej Związków Zawodowych

Warszawa, 18. 1. — Komisja Centralna Związków Zawodowych wystosowała do mas pracujących w całej Polsce odezwę, w której omawia znaczenie historycznego dnia 3 stycznia 1946 r. — daty uchwalenia przez K. R. N. ustawy o unarodowieniu naszego przemysłu w kraju. Odezwa przedstawia jasno wszystkie korzyści, jakie stają się obecnie w prawnym uznaniu klasy robotniczej za gospodarczym i kierowniczym udziałem tej klasy. Odezwa podkreśla, że dzień 3 stycznia 1946 r. zamyka bezpowrotnie decydujący rozdział walki ze skartelizowaną finansierą.

Ogłaszamy — mówi odezwa — koniec panowania wielkiego kapitału, koniec wyzysku kapitalistycznego, koniec karteli i trustów, co doprowadzi do likwidacji kryzysu bezrobocia i nędzy mas pracujących. Po omówieniu międzynarodowego charakteru obecnej walki o nowy ustrój i formy życia gospodarczego, odezwa wymienia cele, jakie przyswiewcają Rządowi Jedności Narodowej, który w zespole innych narodów przystąpił do odbudowy świata w imię dobrobytu i szczęścia mas pracujących, w imię pracy na rzecz pokoju i wolności wszystkich narodów. Związki Zawodowe winne przestrzegać konsekwentnego wykonania ustawy, jak również przyspieszyć szkolenia kadr, podnieść fachowość i specjalizację zawodową oraz podnieść wydajność pracy.

W zakończeniu odezwa wspominawszy lata bohaterskich walk strajkowych, lata ofiar i cierpienia, mówi o stojących przed nami latach wielkich przemian, o latach zbiorowego wysiłku osiągnięcia powszechnego dobrobytu mas.

Zgon

prof. Leona Marchlewskiego

Kraków, 18. 1. — Zmarł w Krakowie b. Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczony światowej sławy sp. prof. dr. Leon Marchlewski.

Przemówienie Min. Rzymowskiego na Zgromadzeniu Narodów Zjednoczonych

Londyn, 18. 1. — Agencja Reutersa donosi, że dnia 16. 1. br. Minister Spraw Zagranicznych R. P. Wincenty Rzymowski wygłosił przemówienie na Generalnym Zgromadzeniu O. N. Z. Pełny tekst przemówienia ministra Rzymowskiego podamy w najbliższym czasie.

Gratulacje Marszałka Rokossowskiego dla Ludwika Solskiego

Warszawa. Z okazji jubileuszu 70-lecia pracy scenicznej Ludwika Solskiego, Marszałek Związku Radzieckiego K. Rokossowski przesłał na ręce jubilata depeszę z gratulacjami z okazji jubileuszu 70-lecia pracy scenicznej, oraz życzeniami czerstwego zdrowia i nowych sukcesów we wspólnie twórczości dla dobra kultury słowiańskiej.

21 milionów 208 tys. ton węgla wydobyto w polskich kopalniach w ubiegłym roku

Katowice, 18. 1. — Wydobyte węgla na wszystkich kopalniach wzrosło w roku ubiegłym następująco: I kwartał (luty, marzec) wydobyto 1 milion 99 tysięcy ton; II — 4 miliony 146 tys. ton; III — 7 mil. 63 tys., oraz IV — 8 mil. 900 tysięcy ton. Łączna ilość wydobytego węgla w 1945 roku wynosi 21 milionów 208 tysięcy ton. Przeciętne wydobyte węgla w pierwszym miesiącu po uchwaleniu przez Radę Ministrów planu produkcyjnego, t. j. w kwietniu wynosiło łącznie w całym przemyśle węglowym 38.990 ton dziennie, a w grudniu 132.700 t.

124,3 proc. planu wykonały kopalnie węgla w Zabrzu

Katowice, 17. 1. Zjednoczenie Przemysłu Węglowego w Zabrzu wykonało plan produkcji w miesiącu grudniu ub. roku w 124,3 proc., zamiast planowanych 198 tys. ton, na kopalniach tego wydobyto 246 tysięcy ton. (PAP)

Praca portów polskich w grudniu

Gdańsk, 18. 1. — Obróty towarowe portów polskich w grudniu wynosiły 217.725 ton, wobec 216.016 t w listopadzie. Na import w grudniu przypada 115.087 ton, zaś na eksport 102.639 ton.

Port gdański zaczął przyjmować w grudniu także statki z repatriantami. Do Gdańska przybyło 1.176 osób repatriantów, do Gdyni 22.606 osób.

Wszyscy Niemcy muszą opuścić Polskę

Białystok, 18. 1. W Białymstoku odbył się zorganizowany przez PPS wiec pod hasłem „Wszyscy Niemcy muszą natychmiast opuścić Polskę”.

Prelegenci zobrazowali stosunki polsko-niemieckie na przestrzeni wieków, podkreślając konieczność nieubłaganego stanowiska wobec Niemców, których zbrodnia działalność uświadamia sobie najlepiej dziś, po prawie 6-letniej okupacji hitlerowskiej.

Na wiecu uchwalono rezolucję, w której zgromadzeni domagają się przyspieszenia akcji wysiedlenia wszystkich Niemców z Polski. (PAP)

Produkcja wyrobów kauczukowych z surowców radzieckich

Bydgoszcz, 18. 1. Ze Związku Radzieckiego nadeszły większe transporty kauczuku dla bydgoskiej fabryki wyrobów gumowych „Kauczuk”, co umożliwiło fabryce dalszą produkcję.

Fabryka „Kauczuk” produkuje artykuły techniczne. W chwili obecnej z kauczuku radzieckiego wykonuje się kilka dziesięcio metrowy wąż pneumatyczny, przeznaczony dla jednej z kopalni na Górnym Śląsku.

Likwidacja bandy terrorystycznej

Katowice, 18. 1. Władze bezpieczeństwa aresztowały herszta bandy terrorystycznej „Błyskawica” — Kaduka Wilhelma, który ujawnił w toku śledztwa nazwiska wszystkich członków bandy. Wszyscy bandyci zostali aresztowani. Banda „Błyskawica” ma na sumieniu szereg napadów.

Odbudowa Monte Cassino

London. Agencja Reutera donosi, że słynny klasztor na Monte Cassino, leżący na wzgórzach, w walce o które zginęło tysiące ludzi w jednej z najgwałtowniejszych i najdłuższych bitew w tej wojnie, ma być całkowicie odbudowany. Przewodniczącemu don. Idefonso Rea oświadczył korespondentowi Reutera, że główną część kosztów odbudowy klasztoru pokryją sojusznicy. (PAP)

Ekspertyza włosów kobiecych, zagazowanych w Oświęcimiu

Kraków, 18. 1. Główna Komisja Badania Zbrodni Niemieckich w Krakowie przeprowadziła chemiczną ekspertyzę włosów kobiecych, znalezionych w obozie w Oświęcimiu po ucieczce Niemców, w celu zbadania rodzaju gazu, którym były usmiercane w komorach gazowych.

Włosy oddano do badania naukowego Instytutowi Ekspertyzy Sądowej w Krakowie.

Jak wiadomo, kobietom ścinano włosy dopiero po zagazowaniu. Badania Instytutu stwierdziły we włosach obecność cianowodoru czyli cykloronu. W zaprawie murarskiej, pobranej ze ścian komory gazowej, stwierdzono również obecność związków cianowodorowego. — To samo wykryto w zapinkach do włosów, w wsuwkach i innych przedmiotach metalowych, znajdujących się we włosach. Jak stwierdzają odmienne zapiski, fabryka wyrobów chemicznych w Jarocinie dostarczała komendzie obozu w czasie od 3 sierpnia 1943 do 29 kwietnia 1944 łącznie 1155 kg tej gwałtownej trucizny.

Z procesu w Norymberdze

Zeznanie Goeringa

Norymberga, 18. 1. Ameryk. przedstawiciel oskarżenia w procesie przeciwko przestępcom wojennym w Norymberdze, dr Kempner, przedłożył Trybunałowi stenogram zeznań Goeringa podczas przesłuchania w więzieniu.

Na pytanie prokuratora, na jakich podstawach Goering oświadczył przedstawicielom prasy, w godzinę po pożarze w Reichstagu, w styczniu 1933 r., że budynek został podpалony przez komunistów, nie przeprowadzający żadnego dochodzenia w tej sprawie. Goering odpowiedział: „Kiedy przybyłem do Reichstagu, zastałem tam samego Hitlera i przedstawicieli bezpieczeństwa publicznego. Wyrazili oni sami, że Reichstag został podpалony przez komunistów. Ja zaś miałem co do tego pewne zastrzeżenia. Hitler jednak życzył sobie, aby sprawę

przedstawić w ten sposób, gdyż był on głęboko przekonany o prawdziwości tego twierdzenia, bez jakichkolwiek dowodów. Nie wolno jednak zapominać o tym, że w tym okresie działalność komunistów była bardzo silna, a rząd nasz bardzo słaby.”

Ruch nazistowski w Norymberdze

Norymberga. Władze amerykańskiego zarządu wojskowego w Norymberdze poszukują uczestników nowego ruchu zmierzającego do utrzymania nazizmu. Ruch ten znany jest jako „acht und acht”. Cyfry te znajduje się wypisane często na murach w Norymberdze, a oznaczają one powtórzoną ósmą literę alfabetu „h i H”, co ma być skrótem pozdrowienia „heil Hitler”. (PAP)

Demobilizacja armii amerykańskiej

Waszyngton. Szef wydziału informacyjnego armii amerykańskiej generał Polins oświadczył, że tempo demobilizacji armii amerykańskiej w ciągu najbliższych 6 miesięcy zostanie zwolnione. Gdyby demobilizacja zachodziła w dotychczasowym tempie, mogłoby się to odbić poważnie na składzie wojsk amerykańskich w krajach okupowanych, ponieważ obecnie w kraju nie ma dostatecznej ilości wojsk dla wymiany. W chwili obecnej poza granicami USA znajduje się 1.553.000 wojska. Po zwycięstwie w Europie wróciło do Stanów Zjednoczonych prawie 4 miliony żołnierzy, w tej liczbie

650.000 w listopadzie i 860.000 w grudniu r. ub. Plan demobilizacji przewiduje, że w styczniu br. wróci do Stanów Zjednoczonych około 500.000 żołnierzy, a następnie ilość demobilizowanych będzie wynosiła 300.000 w każdym miesiącu.

Do dnia 1 stycznia br. powołano do armii 400.000 osób. Od czasu zwycięstwa nad Japonią miesięczny pobór wynosił 37.000 osób. Do dnia 1 czerwca armia amerykańska będzie liczyła 1.550.000 żołnierzy. Z tej liczby 335.000 będzie się znajdowało w Europie, 375.000 — na Pacyfiku a 87.000 — na innych terenach. (PAP)

Polacy w służbie amerykańskiej

Norymberga, 17. 1. Władze amerykańskie podały do wiadomości, że obecnie zatrudnionych jest w amerykańskiej strefie okupacyjnej około 30.000 Polaków. Podając tę wiadomość, władze okupacyjne uważają za stosowne dodać, że Polacy w tej chwili wykonują te czynności, które normalnie powinny należeć do żołnierzy amerykańskich. Z powodu akcji demobilizacyjnej Polacy są bardzo Amerykanom pomocni i wykonywują

dotychczasowe funkcje. Polacy zatrudnieni są w służbie wartowniczej oraz strażniczej. Na terenie 3-ciej armii amerykańskiej utworzono 36 kompanii wartowniczych, na terenie 7-ej armii zaś 58 kompanii.

W samej głównej kwaterze USA pracuje 1400 Polaków, oraz 200 Polek. Amerykanie podkreślają jednak, że ich kontrahenci nie wykluczają powrotu do domu w każdej chwili.

Olbrzymie samoloty pasażerskie

przebywają przestrzeń Londyn — Rio de Janeiro w ciągu jednego dnia

London, 18. 1. Do Londynu powrócił po 5-godzinnym locie z Lizbony samolot pasażerski typu Lancaster (wodnopłatowiec „Starlight”, który w ramach regularnej komunikacji pasażerskiej odbył pierwszy lot z Anglii do Południowej Ameryki. „Starlight” przybył do każdego miejsca przeznaczenia ściśle według rozkładu lotu. Samoloty na linii południowo-amerykańskiej przebywać będą przestrzeń Londyn—Rio de Janeiro w ciągu jednego dnia, Londyn—Buenos Aires w ciągu 2 dni.

Samoloty, kursujące na linii Londyn—Południowa Ameryka są największymi pasażerskimi samolotami świata i rozwijają przeciętną szybkość ponad 400 km na godzinę. Są to olbrzymie samoloty 4-motorowe, które dzięki doskonałemu aparatowi nawigacyjnemu mimo mgieł i burz tropikalnych jedynie nieznacznie zbaczają z kursu w trudniejszych warunkach lotu.

Należy nadmienić, że najszybsze statki drogi Londyn—Rio de Janeiro przebywają w ciągu 17 dni.

Protesty w Anglii

przeciw działalności faszystów

London, 18. 1. „Daily Worker” publikuje treść listu, wysłanego przez 460 robotników, kwaterujących w Norfolk, do premiera Attlee.

Lotnicy stwierdzają, że dopuszczenie do ponownego dojścia do władzy faszystów w Europie, a zwłaszcza w Anglii, oznaczałoby zdradę pamięci każdego mężczyzny, kobiety i dziecka, którzy zginęli podczas wojny. Jeśli istniejące prawa nie pozwalają na zniszczenie w zarodku angielskiego ducha faszystowskiego, należy natychmiast wprowadzić nowe szeregi związków robotniczych, uchwalić rezolucje, protestujące przeciwko działalności faszystów w Anglii. (PAP)

Wysiedlenie Niemców z Czechosłowacji

Praga, 18. 1. Rząd czechosłowacki podał do wiadomości, że dnia 12 bm. rozpoczęło się przesiedlanie ludności niemieckiej do amerykańskiej strefy okupacyjnej w Niemczech. (PAP)

Podpisanie protokołu konferencji do spraw odszkodowań wojennych

Paryz. Agencja France Presse donosi, że dnia 14 stycznia został podpisany w Paryżu protokół konferencji do spraw odszkodowań wojennych. W imieniu rządu francuskiego podpisał protokół minister spraw zagranicznych, Bidault. Protokół podpisali również przedstawiciele Stanów Zjednoczonych, Belgii, Luksemburga, Holandii i Jugosławii.

Komisja do spraw odszkodowań wojennych, której stałą siedzibą jest Bruksela, otrzyma spis wszystkich obiektów przemysłowych w Niemczech i przystąpi do podziału ich pomiędzy państwa zainteresowane. Specjalny podkomitet zajmie się podziałem okrętów i samolotów niemieckich oraz zwrotem znalezionych w Niemczech skarbów i dzieł sztuki ich prawym właścicielom. (PAP)

Strajki w Ameryce

London. Agencja Reutera donosi, że strajk robotników elektrotechnicznych w Nowym Jorku i okolicy zatacza coraz szersze kręgi. Obecnie w Stanach Zjednoczonych strajkuje ogółem ponad 600 tysięcy pracowników elektrotechnicznych. Dnia 16 bm. rozpocznie strajk 300 tysięcy pracowników przemysłu mięsnego. Pracownicy zakładów samochodowych Forda oznajmili, że zgadzają się na 17% podwyżkę płac, proponowaną przez Urząd Pośrednictwa, utworzony przez prezydenta Trumana. (PAP)

Starcia w Grecji

London. Agencja Reutera donosi, że w Grecji w porcie Kavalla w starciach z policją grecką 2 strajkujących robotników zostało zabitych, a 7 rannych.

Andre Marty o polityce wobec gen. Franco

Paryz, 18. 1. Komunistyczny poseł Andre Marty podczas debaty na tematy polityki zagranicznej, zażądał ustalenia polityki wobec generała Franco. Oświadczył on, iż rząd hiszpański daje schronienie 100 tysiącom Niemców, wśród których znajdują się przestępcy wojenni, i nie chce wydać francuskich kolaborantów. Mówca wezwał do zerwania traktatu handlowego z obecną Hiszpanią i do zażądania od rządu hiszpańskiego wydania francuskich przestępców.

CO PISZĄ INNI?

OBRONCOM UCISNIIONYCH NIEMIEC.

Bratni nasz organ „Naprzód”, omawiając w artykule pod powyższym tytułem zagadnienie promieckiej roboty pewnych kół „moralizatorów”, którzy widocznie zapominają o milionach niewinnych ofiar hitlerowskiego obłędu — zimnego i wyrachowanego — pisze na ten temat m. in.:

„Dyskusja z panami moralistami jest właściwie zbędna. Argumenty swoje czerpią oni z biblii, powiastek dla młodzieży, z własnych pragnień i snów.

Najbardziej miążdzących argumentów dostarczyli Niemcy przez prawie tysiąc lat. Rzezie Słowian (a zawsze z nawracaniem na wiarę i kulturę) — wojny „wielkiego” Fryca, wojny w 1870 i 1914 i 1939 roku — tych dat, tych argumentów — żadna siła, żaden bóg, żaden frazes, żadne moralizowanie, żadne bredzenie intelektualistów nie jest w stanie wydrzeć z historii, pamięci i doświadczenia ludzkości.

Nawet zupełnie nie znający Niemców Amerykanie, ci trzeźwi, praktyczni Amerykanie — poznali się na naturze niemieckiej. W oczach Amerykanina zbrodnie niemieckie są wręcz niezrozumiałe. Ale najbardziej niezrozumiałą rzeczą jest owa naturalność, z jaką zbrodnie te — najpotworniejsze zbrodnie w dziejach ludzkości — zostały popełnione. Amerykanów uderza i zdumiewa, wręcz ubezwładnia owa naturalność, z jaką zbrodnie te zostały popełnione, ale i naturalność i spokojna rzeczywistość, z jaką o tych zbrodniach mówili i — jeszcze więcej zdumiewające — pisali. „Pisane pozostaje”.

Niemcy pisali więc wyrok sami na siebie, osądzili się sami. Albowiem zbrodnie swoje — jak słusznie podkreśla się w Ameryce — uważali Niemcy za swoje dobre prawo — za rzecz naturalną i samą przez się zrozumiałą. Można to tłumaczyć psychologicznie i kryminologicznie rozmaicie. Może to być „moral insanity”, zwyrodnienie domestykacji, czy urbanizacji klimaks biologiczny, czy tylko po prostu infantylizm, a więc niedorozwoj umysłowy. W każdym razie fakt jest faktem. Natura niemiecka jest inna niż wszystkich innych narodów. I właśnie ze względu na tę naturę — ze względu na bezpieczeństwo świata — Niemcy muszą być unieszkodliwieni. I unieszkodliwiony musi być raz na zawsze szkodliwy przesąd o „dobrych”, „innych” Niemcach.

MŁODZIEŻ

NIE JEST REAKCYJNA.

„Wola Ludu”, omawiając zagadnienie młodzieżowe, które w obecnej chwili urasta do najważniejszych problemów, pisze m. in. na ten temat:

„Z wielkim niepokojem i troską śledzą działacze demokratyczni tendencje wsteczne, jakie dają się zauważyć tu i ówdzie na terenie akademickim. Poruszona na forum Krajowej Rady Narodowej sprawa „słubów jasnoogrodzonych” na zjeździe młodzieży akademickiej w Poznaniu, wywołała zupełnie zrozumiałą odżywkę przeciwko czynnikom usiłującym sprowadzić akademików poznańskich na manowce sanacyjno-oenerowskiej ideologii.

Próby wprowadzenia na wyższe uczelnie poznańskie ducha reakcji, próby, którym patronuje pan rektor Dąbrowski, duchowy wychowawca (jak to sam publicznie oświadczył), endecka i faszysty Dmowski, spotkały się ze zdecydowanym potępieniem nie tylko WRN, lecz także szerokiego rzesz społeczeństwa. Podobnie jak w Łodzi, uświadomiona klasa robotnicza wystąpiła w Wielkopolsce przeciwko zakusom reakcji, przeciwko niektórym wychowawcom młodzieży, usiłującym tę młodzież zepchnąć z drogi nauki, z drogi realnej pracy dla dobra ojczyzny na ślepe tory polityki antynarodowej, antydemokratycznej.

Studenti w ogromnej większości pragną nauki, pragną wiedzy, pracują rzetelnie, a trudne warunki materialne, kłopoty o dach nad głową, o spokojne miejsce dla nauki, o kawałek chleba, zabierają jej tyle czasu, że poza studiami nie mają oni przeważnie możliwości brać czynniejszego udziału w życiu politycznym i społecznym.

Poczynaniami nielicznej grupy patronującej części profesorów, wychowanych w faszystowsko-endeckiej ideologii, zbyt strupieszonych, skostniałych, aby przystosować się do nowej rzeczywistości, aby podążyć za przemianami, ogarniającymi cały świat.

Ci epigoni już minionej epoki liberalizmu kapitalistycznego, chwyciwszy za brzoń, już tonów społecznych byłiby mało niebezpieczni, gdyby nie fakt, że potrafili oni niezłe szermować pociągającymi młodzież hasłami, ubierającymi ją w ubogą treść w piękne frazesy o wolności, suwerenności, idei narodowej.

Ale zawiódłby się srode ten, kto chciałby młodzież akademicką sprokować do antypaństwowych wystąpień, kto chciałby wywołać wśród niej tendencje, zwrócone przeciwko odrodzonemu Państwu Polskiemu. Ze wstrętem i oburzeniem odrzuci młodzież polska tego rodzaju podszepty, zdecydowanie w ogromnej większości potępi knowania reakcyjne.

Młodzież nie była, nie jest i nie będzie reakcyjna, a złudzeni pozornymi sukcesami swoich reakcyjnych frazesów, z łatwością mogą się o tym przekonać.

Z Ziemi Mazurskiej

OLSZTYN

Kursy zawodowe pocztowców. Dyrekcja Okręgu Poczt i Telegrafów w Olsztynie zorganizowała kursy zawodowe dla pracowników telekomunikacyjnych.

Pożyczki dla rolników-osadników. W ciągu miesiąca grudnia ub. r. z kredytów osadniczych w Państwowym Banku Rolnym skorzystało 170 osób, które pobrały ogółem 2.180.000 złotych.

W czasie od lipca ub. r., Państwowy Bank Rolny rozprowadził pomiędzy osadników rolnych ogólną kwotę 27 milionów złotych tytułem kredytów siewnych, kredytów dla przemysłu rolnego i hodowlanego.

Z Pomorza

WĄBRZEZNO

Rozwój pracy kulturalno-społecznej w powiecie. Starosta Starosty Powiatowego a z inicjatyw Obwodowego instruktora muzyki i śpiewu ob. M. Prymasa, odbyło się ostatnio w Wąbrzeźnie zebranie miłośników muzyki i osób zainteresowanych pod przewodnictwem wicestarosty ob. T. Schmidta. Celem zebrania było omówienie ważnych zagadnień, dot. krzewienia kultury muzycznej, ożywienia ruchu muzycznego na terenie powiatu, utworzenia orkiestry i zabezpieczenia bytu materialnego muzyków.

Wicestarosta T. Schmidt, mówiąc o doniosłej roli muzyki, jako czynnika wychowawczego pod względem kulturalnym i estetycznym w życiu człowieka, zapowiedział o ukonstytuowanie się komitetu organizacyjnego. Komitet ten zajmie się tworzeniem zespołów orkiestrowych z instrumentów dętych i smyczkowych do różnych uroczystości narodowych, imprez i zabaw, jak również roztoczy opiekę nad członkami zespołów przez stworzenie warunków, zabezpieczających materialny ich byt. Ponadto komitet ten stanowić będzie zaczątek tworzenia się „Domu Kultury” jako ośrodka życia kulturalnego miasta Wąbrzeźna i powiatu.

Przedsięwzięcie zamierzenia dowodzą wielkiej żywotności i troskliwości prywatnej inicjatywy o podniesienie rozwoju życia kulturalno-muzycznego w powiecie.

(UW)

ŚWIECIE

Zwolniony przez wojska Armii Radzieckiej zakład dla umysłowo-chorych w Świecie zostanie wkrótce uruchomiony na nowo. Dokonano już remontu obszernych zabudowań, przy czym część budynków przeznaczona jest na 600 chorych, a resztę zabudowań na szkołę dla dzieci opuszczonych po Volksdeutschach i innych. Około 1000 dzieci znajdzie tu pomieszczenie i całkowitą opiekę. Dotychczas przybyło już 210 dzieci z różnych stron Polski, przeważnie z Wielkopolski i Pomorza. Zakład będzie już mógł za kilka tygodni przyjmować pacjentów.

TORUŃ

Bandyci staną przed Sądem Doraźnym. Przed Sądem Okręgowym w Toruniu odbędzie się w tych dniach rozprawa w trybie doraźnym. Przed sądem stanie groźny bandyta Fuksiewicz, który ma za sobą 18 napadów rabunkowych w powiecie toruńskim, popełnionych z bronią w ręku. Fuksiewicz dłuższy czas przebywał w lasach. Podczas walki z funkcjonariuszami Milicji Obywatelskiej w Chelmży zastrzelili on prowadzącego obławę plutonowego MO.

W trybie doraźnym ukarany zostanie również bandyta Chranowski, który dokonał kilku napadów rabunkowych na ulicach miasta Torunia. Sprawca usiłuje zrzucić z siebie odpowiedzialność tłumaczeniem się, iż jest nalogowym alkoholikiem, mimo to nie uniknie surowej kary w trybie doraźnym.

Wysoki wymiar kary czeka również ujętych przed kilku dniami dwóch braci Domagalskich, którzy z bronią w ręku dokonali napadów bandyckich na osamotnione gospodarstwa w powiecie toruńskim.

TORUŃ

Odbudowa hangarów w Toruniu. W bieżącym miesiącu lotnicy toruńscy mają zamiar przystąpić do odbudowy zniszczonych hangarów. Koszty odbudowy wynosić będą około 700.000 zł. Ze względu na ilość sprzętu, jaką dysponuje miejscowy aeroklub, oraz liczne rzesze czynnych pilotów i skoczków spadochronowych, odbudowa chociaż jednego hangaru przyczyni się do pomysłnego rozwoju aeroklubu. Jak wiadomo ośrodek toruński był do roku 1939 jednym z najbardziej nowoczesnych i najbardziej żywotnych w Polsce.

ALEKSANDRÓW-KUJAWSKI

Czyn godny naśladowania. Żeńska Drużyna Harcerska im. Emilii Plater w Dobrem urządziła w dniu 6 stycznia br. przedstawienie teatralne p.t. „Świt — sen, czy jawa”, połączone z deklamacjami oraz tańcami o charakterze ludowym. Dochód z przedstawienia w wysokości 1941 zł, przekazał Zarząd Drużyny Oddziałowi Polskiego Czerwonego Krzyża w Aleksandrowie, składając tym dowód swego zrozumienia dla wartości prac oraz potrzeb PCK.

Podkreślając fakt ten, jako godny naśladowania, Zarząd tut. Oddziału PCK składa równocześnie Żeńskiej Drużynie Harcerskiej w Dobrem serdeczne podziękowanie.

TUCHOLA

Odbudowa powiatu tucholskiego. Wyniszczony działaniami wojennymi powiat tucholski odbudowuje się. Dotychczas odbudowano już z budynków prywatnych 1700 budynków gospodarczych, 910 domów mieszkalnych, nowowbudowano zaś 50. Odbudowano i odremontowano 47 szkół, 1 budynek samorządowy, 3 państwowe, wyremontowano 3 gorzelnie oraz 1 młeczarnię. Na cele odbudowy wsi rozdzielono następujące ilości materiałów: 758 m³ drewna budulcowego, 500 rolek papy dachowej, 5000 kg smoły, 1200 kg lepiaku, oraz 20 000 kg wapna. W gotówce został rozprowadzony kredyt w formie pożyczki dla najbardziej potrzebujących w sumie 340 000 zł.

CHOJNICE

W najbliższym czasie uruchomiona zostanie fabryka „Lupinus”, w której dokonywać się będzie odgoryczenia łubinu. Remont fabryki przeprowadza prof. Uniwersytetu Poznańskiego dr Barbaraki.

ZŁOTÓW

W mieście Krajowa w pow. złotowskim została otwarta pierwsza w województwie pomorskim szkoła młynarska.

PRABUTY

Dnia 13 bm. urządziła tutejsza szkoła powszechna przedstawienie teatralne przy licznym udziale publiczności. Dzieci wywiązały się z powierzonych im ról dobrze. Deklamacje i tańce ich były hucznie oklaskiwane, co było nagrodą za szczerze trudy „małych artystów”.

Po przedstawieniu kierownictwo szkoły poczęstowało dzieci herbatką i ciastkami.

Z Pomorza Zachodniego

Majątki państwowe na cele społeczno-kulturalne

Koszalin, 18. I. Kilkaset najlepiej urządzonych majątków na Pomorzu Zachodnim o łącznej powierzchni ponad 100 tys. hektarów ziemi użytkowanej rolniczo zostało przeznaczonych na ośrodki kultury rolnej.

Akcja wysiedleńcza Niemców w Słupsku. Słupsk, 18. I. W Słupsku od początku akcji wysiedleńczej Niemców, wydano około 12 tysięcy przepustek na wyjazd za Odrę. Obecnie pozostało w Słupsku jeszcze ponad 22 tysiące Niemców. Liczbę ludności polskiej przebywającej na terenie miasta oblicza się na 15 tysięcy osób. (Pap)

O czystość naszego życia społecznego

Każdy ob. ma prawo i obowiązek donosić o wszelkich nieprawościach i nieuczuciwościach

Nasze życie społeczne zostało spacone. Są to skutki wojny. Okupantowi chodziło o to bardzo, żeby morale nasze jaknajbardziej rozluźnić. Nie możemy jednak na wytworzoną sytuację patrzeć dziś obojętnie. Do walki z nieprawościami wystąpić muszą wszyscy. Boć wszyscy współodpowiedzialnymi jesteśmy za losy Państwa.

To też słuszną jest odezwa, jaką wydał Prokurator Sądu Apelacyjnego w tych dniach, do całego społeczeństwa pomorskiego. Treść odezwy, następująca:

„W walce ze wzrostem przestępczości, godzącej w ład prawny Państwa i dezorganizującej życie gospodarcze, winno wziąć udział całe uczciwe społeczeństwo. Rząd J. N. podjął bezkompromisową walkę z wszelkimi nadużyciami, kradzieżami mienia publicznego, łapownictwem, szabrownictwem, powołując Kom. Spec. do zwalczania nadużyć i szkodnictwa gospodarczego, wprowadzając Sądy Doraźne i wydając dekret o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa.

Aby jednak te przepisy nie zostały martwą literą prawa, aby położyć wreszcie kres krociowym nadużyciom i móc defraudowane pieniądze obrócić na poprawę bytu obywateli, a w pierwszym rzędzie mas pracujących, władze wymiaru sprawiedliwości nie mogą być w zwalczaniu przestępczości osamotnione. Nie wystarczy też współpracowników władz, obowiązków do zawiadomienia o popełnionych przestępstwach Prokuratury, lecz musi być współdziałanie wszystkich organizacji politycznych i społecznych oraz ogółu uczciwych obywateli.

Dlatego też wzywa się wszystkich obywateli, aby w swoim własnym i wspólnym, społecznym interesie, zawiadamiali władze

ŚWIADCZENIA RZECZOWE W MIEŚCIE

Mięso na świadczenia rzeczowe wpłynęło z następujących powiatów

Powiat	kg	%
1. Bydgoszcz	29.049	4,6
2. Chojnice	420.000	88,7
3. Człuchów	400	
4. Grudziądz	6.500	1,5
5. Lubawa	8.438	0,9
6. Nieszawa	839	0,04
7. Rypin	29.500	20,1
8. Sępólno	114.800	21,9
9. Szubin	84.675	12,0
10. Świecie	67.633	7,2
11. Toruń	295.600	55,2
12. Tuchola	22.555	4,8
13. Wąbrzeźno	134.853	29,9
14. Włocławek	79.518	9,8
15. Złotów	19.306	14,0

Powiat brodnicki, chełmiński, inowrocławski, lipnowski i wyrzycki nie odstawiły do dnia dzisiejszego mięsa na kontyngent.

Ogółem zebrano 1.313.666 kg, co stanowi 9,3 procent. (U.W.)

ŚWIADCZENIA RZECZOWE W ZBOŻU

Powiat	ton	%
1. Szubin	5126,2	62,3
2. Świecie	4837	60,8
3. Chełmno	5802,8	56,9
4. Tuchola	1861	56,5
5. Inowrocław	7860,7	53
6. Rypin	5751,8	52,1
7. Wyrzyk	6233,3	51,6
8. Bydgoszcz	5380,2	49,6
9. Sępólno	4587,6	49,1
10. Lipno	5652,9	45,8
11. Toruń	3709,8	42,2
12. Brodnica	3907	38,8
13. Wąbrzeźno	3198,7	38,8
14. Włocławek	5843,6	38
15. Nieszawa	6112,9	37,1
16. Lubawa	4207	36
17. Chojnice	2301,6	35
18. Grudziądz	3324,8	34,8

Ogółem zebrano 86.136,2 ton — co stanowi 46,1 procent. (U.W.)

o popełnionych przestępstwach wszelkiego rodzaju. Zawiadomienia należy składać w najbliższych posterunkach MO czy urzędach B. P. oraz bezpośrednio w Prokuraturze lub Biurach Skarg, jakie mają być powołane przez Kom. Specj. do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym.”

Prokurator Sądu Apelacyjnego w Toruniu.

Nawiązując do powyższego, zwracamy uwagę na doniosłą uchwałę Miejskiej Rady Narodowej w Grudziądzu, jaka zapadła na ostatnim posiedzeniu.

Mocą tej uchwały postanowiono utworzyć przy prezydium MRN biuro zażaleń. Każdy więc obywatel ma prawo, zwrócić się do tego biura i przedłożyć swoje osobiste, bądź społeczne bolączki. Przewodniczący prezydium MRN ob. Zarzycki przyjmuje osobieście wszystkich, w godzinach od 11—13. Chodzi tutaj o ścisły kontakt społeczeństwa z czynnikami kontrolnymi.

Poza tym, już w przyszłym tygodniu, zawieszona zostanie w Ratuszu szkrzynka zażaleń. Ci, którzy z różnych powodów, nie będą mogli lub nie zechcą zgłosić się osobiście, mogą wszelkie zażalenia oraz inne sprawy dotyczące przejawów życia społecznego itp., składać na piśmie. Wszystkie pisma zostaną skrupulatnie rozpatrzone i odpowiednio załatwione.

Powyższe uchwały i zarządzenia idą całkowicie po myśli i linii zadań Krajowej Rady Narodowej, której Miejskie i Powiatowe Rady Narodowe są odpowiednikami.

I jeszcze jedno. W najbliższych dniach, zwolane zostanie przez prezesa MRN tow. Zarzyckiego zebranie, mające na celu powołanie Komisji, która by się zajęła normowaniem i kontrolą cen. Chodzi tu przede wszystkim o te wyroby, które mają cenę ustaloną, a jednak sprzedawane są znacznie drożej. Wypadki takie na naszym terenie są bardzo częste i liczne. Z nadużyciami, szabrownictwem i wszelką gangreną społeczną musimy zdecydowanie walczyć.

Program audycji Polskiego Radia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

NA SOBOTE, 19 STYCZANIA

6.55 — Hymn i sygnał czasu; 7.00 — Dziennik poranny; 7.15 — Muzyka z płyt; 7.50 — „O czym pisze prasa stołeczna”; 7.55 — Program na dzień bieżący; 8.00 — Dziennik poranny; 11.57 — Sygnał czasu; 12.00 — Artykuł aktualny; 12.10 — Dziennik południowy; 12.25 — Koncert; 12.40 — Informacje; 12.50 — Skrzynka poszukiwania rodzin; 13.05 — Koncert; 13.20 — „Jedziemy na Zachód”; 13.30 Audycja dla Polskich Sił Zbrojnych Zagranicą; 13.45 — Wiadomości gospodarcze; 14.00 — Skrzynka PCK; 16.00 — Słuchowisko dla dzieci starszych p.t. „Mapa” Jerzego Ostrowskiego; 16.25 — Koncert; 16.40 — Przegląd codzienny; 16.45 — Audycja p.t. „Młodzi mówią”; 17.15 — Muzyka z płyt; 17.30 — Koncert; 18.00 Odczyt popularno-naukowy; 18.15 — Przegląd prasy zagranicznej; 18.20 — Koncert; 18.50 — Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 19.00 — Muzyka z płyt; 19.05 — Z życia narodów Słowiańskich; 19.15 — Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 19.30 — Artykuł polityczny; 19.40 — Dziennik wieczorny; 19.55 — Koncert; 20.45 — Reportaż; 21.00 — Audycja dla Polaków zagranicą; 21.30 — Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 22.00 — Koncert; 22.30 — „10 minut prozy lub poezji”; Wiersze Leopolda Lewina; 22.40 — Program na jutro; 22.45 — Ostatnie wiadomości dziennika radiowego; 22.55 — Przegląd prasy zagranicznej; 23.00 — Koncert z płyt; 23.25 — Skrzynka poszukiwania rodzin zagranicą; 24.00 — Hymn.

Nasz feljeton tygodniowy

Z wędrówki po Grudziądzu

Gość w dom — Bóg w dom.

Lubię to przysłowie, jako że budzi we mnie pewne miłe wspomnienia. Dział niestety, w dobie „świeżnie rozwiązanego” zagadnienia aprowizacyjnego w naszym grodzie mam do przysłowia tego pewne zastrzeżenie. A już w redakcji szczególnie „miłe” witam wszystkich gości, o czym niejedną z szanownych interesantów miał możliwość przekonać się osobiście.

Pukanie do drzwi. Zdaje mi się, że to już po raz 18-ty.

— Proszę!

Wchodzi pewien właściciel poważnej firmy handlowej.

— Obywatelu redaktorze, bardzo proszę o przybycie na herbatkę jutro o godzinie 17-tej.

Gość w dom, Bóg w dom — pomyślałem. Zrobiło mi się leż na sercu i... zaproszenie przyjąłem.

Walę nazajutrz na ulicę Sienkiewicza, oczywiście... chodnikiem.

— Psiakr... — nie zdążyłem nawet wypowiedzieć, a już leżałem jak długi na kupiece cegiel. Kolano zbite, nowiutki płaszcz unrowsko-amerykański

skiego kroju rozdarty, czapka... w każdym razie nie było jej na mojej głowie, tylko wstydliwie powiększała rumowisko.

Raptownie przeleciała mi przez myśl notatka w „Głosie” o gruzach na tej ulicy, pretensje Zarządu Miejskiego i... grożący mi za ponížanie autorytetu „rewelacyjny” proces.

I pomyślałem sobie: Kto tu właściwie ma teraz prawo do wytoczenia skargi — ja, czy Zarząd Miejski? Kto ma szanse wygrania procesu?

Na herbatkę poszedłem swoją drogą. A „herbatka” była rzeczywiście... no dobra, jakkolwiek białego koloru. Zapomniałem o bólu w kolanie, który na drugi dzień zamienił się w... ból głowy!

*

— Gdzie się wybierasz tak spieszenie, co taki podenerwowany.

— Nie mam czasu! Muszę wychodzić!

— Ja również nie mam czasu. Więc idę z Tobą.

— Jak chcesz. Ja do kolektury Loterii Państwowej. Zachariasiewiczowa „wygrała” 150 tysięcy za obciążenie cukru, a ja chcę wygrać 100 tysięcy za 200 zł. A jutro ciągnięcie.

— Dobra myśl! Kupię sobie też los.

I poszliśmy razem. Ja wpłaciłem 200 zł. Mój towarzysz zaś już nie dostał losu. Zmartwił się niebierak.

— Wszystkie wyprzedane! — oświadczyła panią „loteryjna”.

Spotykam mojego kompana po trzech dniach.

Rozpromieniony jak księżyc w pełni na bezchmurnym niebie, zaprasza mnie z towarzyszącym mu kolegą na „jednego”.

— Wiesz co, wygrałem, wypijemy sobie po jednym grogu.

— Jak to, przecież nie dostałeś już losu, jak więc mogłeś wygrać?

— Ano, właśnie dlatego.

Czy miał rację? Nie wiem... Wchodzimy do Ganonii.

Zamówił trzy szklanki grogu i po jednej zakąsę. Wypiliśmy i zjedliśmy z apetytem, choć było tego mało.

— Stołowy! Płacić! Ile?

— 320 złotych.

Ładna sumka — pomyślałem.

Żal mi się zrobiło mego fundatora, tak strasznie zesmutniał i tak bardzo zwiesił nos i nieomal zapłakał.

Zapłacił oczywiście.

— Słuchaj no, więc ktoś z nas właściwie wygrał, ja czy Ty?

— Prze-gra-łem! Finish money!

*

Po uregulowaniu rachunku i załatwieniu pobocznej transakcji kupna koku (dosłownie!) przy innym stoliku, wychodzimy i idziemy dalej.

— Dokąd teraz?

— Szukam lokalu na wystawienie 5-go aktu „Ślubów panińskich”.

— Słuchaj, Tadzik! Nie bredź głupstw! Czyżby Ci ten jeden grog zamącił głowę lub może ten słony rachunek?

— Ani jedno, ani drugie. Ha, ha, ha!... 5-ty akt „Ślubów panińskich”.

Spojrzałem na niego z ukosa. Nie, nie wygląda na „zawianego”.

— Któż to ma zamiar wystawić?

— Pewna profesorka gimnazjum.

— Owszem, też coś słyszałem o konkurencji. Lecz miała to być podobno „Syrena na urlopie”.

— Na urlopie? Też kapitalny pomysł! Lecz, niestety... syrena ta właśnie wcale nie zamierza pójść na urlop, tylko chce... wystawić!

*

I pomyślcie, zaci Czytelnicy, cóż to za bigos grudziądzki; wędrówka po kupiece cegiel, zbite kolano, herbatka, loteria, grog i koks, śluby panińskie, i syrena na urlopie!

A jednak prawdziwe! Siew.

Kronika

Sobota
19
Stycznia

DYZUR APTEK

— Od niedzieli 20. bm. godz. 9 rano do niedzieli 27. bm. godz. 9 rano pełni dyżur apteka pod „Lubędziem”.

— Z Teatru Polskiego. Kierownictwo Teatru komunikuje, w sobotę, dnia 19. 1. i w niedzielę, 20. 1. br. impreza warszawskich artystów widowiskowych p.t.: „Tu rządzi humor”. W niedzielę pop. o godz. 15-tej „A w niedzielę po nieszporach” na rzecz M.K.O.S-u.

W przygotowaniu świetna komedia Bałuckiego p.t. „Klub Kawalerów”, której premiera odbędzie się 26. 1. br.

— Walne zebranie Cechu Szewskiego. Niniejszym zwołujemy na dzień 21 stycznia 1946 (poniedziałek) o godz. 16, w lokalu ob. Matuszewskiego, przy ul. Szewskiej, roczne walne zebranie cechu. — Ze względu na ważność omawianych spraw, prosimy o przybycie wszystkich naszych członków, nie tylko z miasta, lecz również z powiatu. — Za Zarząd: Dwojaki, starszy cechu.

— Uwaga hodowcy! W niedzielę, 20-go stycznia, o godz. 14 odbędzie się roczne walne zebranie Towarzystwa Hodowców Gołębi Poczтовых „Wolność”, w Grudziądzu, w salce zebrania Rady Związków Zawodowych, przy ul. Szewskiej 2-4, na które członków i sympatyków zaprasza — Zarząd.

— Zebranie posiadaczy broni. Wzywa się wszystkich dozorców, zastępców i portierów, zatrudnionych w zakładach pracy, będących w posiadaniu broni, na zebranie, które odbędzie się dnia 22. 1. 1946 r. o godz. 17 w sali posiedzeń Powiatowej Rady Związków Zawodowych przy ul. Szewskiej 2/4. Przybycie każdego obowiązkowe.

— Podziękowanie. Niniejszym składamy serdeczne „Bóg zapłać” mistrzowi rzeźniczemu p. Głabiszewskiemu, za bezinteresowne dostarczenie naszym siostrom 20 obiadów. Poza tym, otrzymaliśmy od p. Głabiszewskiego pewną ilość wędlin na święta. S.S. Elżbietanki.

— Komunikat Nr. 4 o rozdziale artykułów pierwszej potrzeby. Od dnia 19 do 31 stycznia będą wydawane we wszystkich sklepach Grudziądzkiej Spółdzielni Spoż. na karty z mies. stycznia 1946 r.
sol: 400 g dla kat. I na odcinek 30
400 g dla kat. II na odcinek 30
200 g dla kat. III na odcinek 30
300 g dla kat. I R. na odcinek 30
200 g dla kat. II R. na odcinek 30
nafta: 1 ltr dla kat. I na odcinek 29
0,75 ltr dla kat. II na odcinek 29
0,50 ltr dla kat. III na odcinek 29
na karty z mies. grudnia 1945 r.
herbata 20 g dla kat. I na odcinek 26.
Za powyższe artykuły należy pobierać:
1 kg soli 4,— zł.
1 kg herbaty 160,— zł.
1 ltr. nafty 6,40 zł.

Do odbioru nafty uprawnieni są tylko nieposiadający elektrycznego lub gazowego oświetlenia, za okazaniem zaświadczenia, wydanego przez właściciela, wzgl. administratora domu.

Wiadomości kościelne

Kościół Najśw. Marii Panny

Msze św. w niedzielę i święta: o godz. 7.30, 9.00 dla młodzieży gimnazjalnej, 10.00 dla dzieci i 11.30 suma z kazaniem. Po południu nabożeństwa nie będzie. Msze św. w dni powszednie o godz. 7 i 8. Kancelaria Parafialna czynna od godz. 10 do 12.

Porządek kołed.

Poniedziałek, dnia 21. bm.: Osiedle im. J. Piłsudskiego, ul. Skwarczyńskiego, Książca, Małomłynska i Piłsudskiego (dwóch księży).

Wtorek, dnia 22. bm.: Osiedle III przy Lotnisku (ul. Lotnicza).

Sroda, dnia 23. bm.: Osiedle im. J. Piłsudskiego, ul. Lisa Kuli i Łyskowskiego, prawa strona.

Czwartek, dnia 24. bm.: Osiedle im. J. Piłsudskiego, ul. Bandurskiego.

Piątek, dnia 25. bm.: Tuszewo Nowa Kolonia (Skorupki, Langewicza itd.) i ul. Staszica (dwóch księży).

Niedziela, dnia 27. bm.: ul. Viktoriusa.

Poniedziałek, dnia 28. bm.: ul. Kochanowskiego, Władysława IV, Bol. Chrobrego i Stachewicza do rowu Hermana (dwóch księży).

Wtorek, dnia 29. bm.: ul. Stachewicza do rowu Hermana do końca.

Sroda, dnia 30. bm.: Tuszewo Stara Kolonia i reszta Tuszewa z lewej strony toru.

Czwartek, dnia 31. bm. i piątek, dnia 1 lutego, kołeda nie odbędzie się ze względu na spowędź przed pierwszym piątkiem i świętem Matki Boskiej Gromniczej.

Wtorek, dnia 5. lutego br. Sarniak, Gać, Węgrowo Niemieckie i Sadowo.

Czwartek, dn. 7. 2. br. Węgrowo Polskie. Początek kołed o godzinie 13-tej.

Wszystkim parafanom, którzy brali tak liczny udział w adoracji Najśw. Sakramentu, a szczególnie Ochronie Straży Kolejowej, Milicji Obywatelskiej III Komisariatu, Milicji Wodnej i Straży Pożarnej za straż honorową w nocy, składamy najserdeczniejszy: Bóg zapłać.

Rejestracja przedwojennych książeczek oszczędnościowych kont czekowych i umów o ubezpieczeniu na życie (polis) PKO

Mimo upływu kilku miesięcy, jeszcze wielu przedwojennych klientów PKO nie zgłosiło do rejestracji posiadanych książeczek oszczędnościowych, rachunków czekowych i polis ubezpieczeniowych, PKO.

Chcąc zatem umożliwić tym klientom dokonania zgłoszeń, PKO przedłuża termin przeprowadzanej rejestracji książeczek oszczędnościowych i kont czekowych do dnia 31 marca 1946 r.

Nadmieniamy się, że rejestracja umów o ubezpieczenie na życie (polis) trwa dalej aż do odwołania. Wszyscy przedwojenni klien-

ci PKO powinni w swoim interesie, zgłosić jak najrychlej swoje pretensje.

Zgłoszenia do rejestracji przyjmują Oddziały PKO w Bydgoszczy, Gdyni z Ekspozyturą w Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie z Ekspozyturą na Pradze oraz we Wrocławiu.

Można zgłoszenia dokonać również pisemnie pod adresem wspomnianych Oddziałów PKO lub jej Centrali, która znajduje się obecnie w Krakowie, przy ul. św. Tomasza 1.43.

Ze sportu

Twarde pięści bokserów polskich

Rewanżowe spotkanie pięściarskie Polscy z Czechosłowacją będzie 51 spotkaniem naszej reprezentacji. Ogółem wygramy 30 spotkań, zremisujemy 7, przegramy 13. Stosunek punktów 464 : 336 dla Polski. Oto jak wyglądają nasze spotkania międzypaństwowe:

BILANS POLSKI.

Państwa	Meczów	Wygrane	Remis	Przeegrane	Ilość punktów
Z Niemcami	10	2	—	8	60 : 100
Z Węgrami	8	4	2	2	70 : 58
Z Austrią	6	5	1	—	65 : 31
Z Czechosłowacją	6	4	2	—	59 : 37
Z Włochami	4	2	1	1	33 : 31
Z Szwecją	3	1	1	1	26 : 22
Z Norwegią	2	2	—	—	24 : 8
Z Estonią	2	2	—	—	22 : 10
Z Finlandią	2	2	—	—	24 : 8
Z U. S. A.	1	—	—	1	2 : 14
Z Belgią	1	1	—	—	13 : 3
Z Francją	1	1	—	—	13 : 3
Z Lotwą	2	2	—	—	22 : 10
Z Szwajcarią	1	1	—	—	14 : 2
Z Holandią	1	1	—	—	16 : 0

Barw polskich bronio 98 pięściarzy. Piłat walczył 22 razy, Czortek 21, Rotholz

LANCUCH PRASOWY NA KOŚCIELE W TARPNE.

Ob. Szymbalski Bronisław wpłacił 100 zł i wzywa ob.ob.: Bernarda Murawskiego, ul. św. Jana; Badelewskiego; Kaźmierczaka, Bartomińskiego; Henryka Smeję; Rolbieckiego z ul. Jana Zamojskiego.

Mały feljeton

Anonim

— Wkrada się jak obślizgły, ohydny płaz. Przenika wszędzie, podstępnie i technicznie przechodzi przez ściany, dostaje się do domów, biur, warsztatów pracy, szkół i urzędów — mówi z sarkazmem mój przyjaciel Prawdzicki, przygnębionym głosem.

— A o co chodzi?
— O anonim.
— To nie wiesz, co z nim zrobić?
— Ty żartujesz, a tu chodzi o... zresztą masz, przeczytaj — i ruchem niepewnym podaje mi jakiś zabazgrany świstek.

Czytam: Niech pan się strzeże rudej kobiety w starszym wieku o żabich oczach. Ta baba obmawia pana przed naczelnikiem, że pan codziennie wynosi z biura spinaczki, że w magazynie brakuje 382 i 1/2 rolek papieru toaletowego i że ma pan kochankę, której nosi pan, drugą żupę ze stołkówki. Zyczenia.

— Popatrzałem, śmiejąc się na biednego Adasia, poklepałem go po ramieniu... i wyjąłem z portfela z kolei mój świstek (pisany na maszynie).

— Pociesz się, ja mam także, a jakże. Chcesz, przeczytaj ci.

— Nie, nie, mam już dosyć swojego.

— Czym się właściwie zajmujesz?

— Pomyśl, co za podłość. U nas w biurze już od trzech miesięcy niema wogóle ani jednej spinaczki, a papieru toaletowego wogóle nigdy nie było i magazynu także. A co do żup...

— No, więc czym się zajmujesz?

— Zrozum, że człowieka szewska pasja bierze, gdy pomyśli, że są jeszcze takie indywidua, które mają widocznie dużo czasu, by się podobać „flirtem towarzyskim” zabawiać.

— Uważam, że wobec szerzącej się coraz bardziej zarazy anonimowej, trzeba do posłów naszych gorąco zaapelować, by dekret o sądach doradczych rozszerzyć i objąć nim także anonimowców — dodał z powagą mój przyjaciel.

— Masz rację, wtedy napewno intrygantka czereda skończy w krótkim czasie śmiercią samobójczą.
T. N.

Czesi przygotowują się do rewanżu bokserkiego z Polską

Cieszyn. Jak donosi „Rude Pravo”, Czesi czynią skrupulatne przygotowania do meczu bokserkiego z Polską, jaki ma być rozegrany w Pradze jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca. Przyznają oni wyższość drużyny bokserkiej Polski, przed którą musieli skapitulować w Poznaniu, sądzą jednak, że kleskę tę uda im się powetować w Pradze. Eliminacja odbywa się bardzo szczegółowo. Nie zaniedbuje się niczego, aby zestawić rzeczywiście najlepszą ósemkę, na jaką ich w danej chwili stać. Według „Rudego Prava” w drużynie reprezentacyjnej powinni być następujący zawodnicy: Holovic, Strba, Navratil, Kraliczek, Koudela, Skudrik, Louda i Rademacher. (PAP)

Na pomoc zimową

Chór męski „Echo” przy współudziale chóru Św. Cecylii i chóru Publ. Szkoły Powsz. im. J. Działyńskich, urządzi w niedzielę, dnia 20 stycznia 1946 roku w sali Teatru Polskiego (Tivoli)

KONCERT

„Po nieszporach przy niedzieli...“

W programie: kołedy, pastorałki, pieśni ludowe układu Lachmana, Maklakiewicza, Górnickiego, Flaszy, Stadlera, oraz tańce narodowe. — Początek o godz. 15-tej.

O liczny udział uprasza

Miejski Komitet Opieki Społecznej w Grudziądzu.

CENY MIEJSC: 5, 10 i 15 złotych, dzieci 5,— zł. — Bilety wcześniej do nabycia w Administracji „Głosu Pomorza”, lub na godzinę przed rozpoczęciem przedstawienia w kasie Teatru.

Związek Gospodarczy Spółdzielni R. P. „Społem” - Oddział w Grudziądzu

zawiadamia, że z dniem 8. I. br. uruchomi hurtownię „Społem” sprzedaży wyrobów Państwowego Monopoli Spirytusowego. (1348)

Spółdzielnie, oraz inne firmy, uprawnione do nabywania wyrobów Państwowego Monopoli Spirytusowego, przedłożą do rejestracji w lokalu hurtowni „Społem” przy ul. Toruńskiej 6 oryginały zezwoleń władz skarbowych na detaliczną sprzedaż napojów alkoholowych, wraz z dowodami uiszczenia opłaty skarbowej, do tego zezwolenia.

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Chrzanowie ma do zbycia **PAROWOZY WĄSKOTOROWE**
2- wzgl. 3- osłowe na tor 600 — 785 mm, o mocy 70 KM z dostawą krótkoterminową.
Zgłoszenia FABLOK, CHRZANÓW, Woj. Krakowskie.

Elektryfikujcie Wieś!
Zamówienia na naprawę oraz wykonanie nowych instalacji elektrycznych przyjmują Polskie Zakłady Instalacji Siły i Światła Placówka nr 1 w Grudziądzu, M. Focha 24
SKŁAD z regałem odstąpię za zwrotem kosztów remontu, Klasztorna 6. (73)
KUPIĘ radio. Skład towarów krótkich, ul. Mickiewicza 20. (54)
KUPIJĘ gorczycę w każdej ilości. Fabryka octu i musztardy, J. Mazur, Grudziądz, Pańska 15. (38)
FOTOGRAFIE do wykazów, tylko w dobrym wykonaniu. — Fotograf Poznański, Sienkiewicza 14. (46)
UCZEN piekarski potrzebny. — Piekarnia Mnisek. (71)

INWALDZI I CHŁOPCY do rozsprzedaży gazet mogą się zgłosić w Administracji. — Wysoka prowizja.

Redaguje: Kolegium.
Sekretariat czynny od godz. 8—16-tej.
Redaktor nac. przyjmuje od g. 11—12-tej.
Nadesłanych rękopisów redakcja nie zwraca.

11507 Drukarnia Pomorska — PPS.
Grudziądz, ul. Małogroblowa 2. Telefon 12 15.
Wydawca: Komitet P. P. S. Grudziądz.
Adres Redakcji: Grudziądz, Małogroblowa 2.

CENY OGŁOSZEN: Drobne za wyraz 5 zł., dla poszuk pracy i rodzin 3 zł. Tłusty druk 100% drożej. Zwykle: za tekstem 8 zł., za 1 mm jednol., w tekście 15 zł. za 1 mm jednol. Urzędowe, przetargi, nekrologi 5 zł. za 1 mm jednol. Komunikaty organizacyj zawod. i społ. (w tekście) 1 zł. za wyraz. Za termin ogłoszenia nie przyjm. się odpowiedzialności.